

Деденко К. О.

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету

Шевченко Н. Є.

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету

Миколаївський національний аграрний університет,

м. Миколаїв, Україна

Фінансова безпека як складова економічної безпеки держави

Розгортання фінансової кризи актуалізувало фундаментальну проблему і поставило перед економічною наукою проблему уточнення економічної сутності фінансової безпеки, виявлення тенденцій і можливостей розвитку загроз її стану, розробку стратегій та інструментів їх подолання.

Фінансова безпека є функціональною формою економічної безпеки, разом з тим вона має свій зміст, специфіка прояву якого змінюється в залежності від сформованих в даний період внутрішніх і зовнішніх умов [1].

В умовах змін у фінансовій архітектурі сучасного світу і концентрації масштабних загроз у фінансовій сфері економіки України (стійкість гривні, інфляція, стан бюджету, фінансових ринків, платіжного балансу та ін.) виникає необхідність обґрунтування концептуальних і стратегічних підходів, що забезпечують безпечний фінансовий розвиток країни.

З точки зору такого підходу фінансова безпека виступає як системна якість фінансового господарства, що забезпечується шляхом підтримки динамічної рівноваги між виникаючими загрозами й ресурсним потенціалом безпечного фінансового розвитку цілісності, стійкості й ефективності фінансової системи та на цій основі – необхідні умови для забезпечення здатності економіки до саморозвитку і поступальному руху.

Дана інтегративна якість системи фінансових відносин характеризує процес функціонування і розвитку суб'єктів цієї системи на різних її рівнях (мега-, макро-, мезо-, мікро-, нано-). Посилення включеності вітчизняної фінансової системи в глобальний фінансовий простір загострює проблему забезпечення її безпеки при негативних зовнішніх і внутрішніх впливах. У вітчизняній економіці накопичилися внутрішні ризики та загрози рівню фінансової безпеки, пов'язані з:

– низькою потужністю фінансової системи, недостатньою капіталізацією фінансових інститутів і нестачею довгострокових залучених коштів. Зіставлення показників фінансового ринку з аналогічними параметрами провідних країн [5] свідчить про вкрай низьку ресурсну базу;

– неефективністю механізму трансформації заощаджень в інвестиції. У національній економіці ще не створено достатніх умов для реалізації інвестиційних проектів, які мали б інвестиційну привабливість, порівняну по прибутковості і рівню ризиків з закордонними аналогами, не сформовані ефективні механізми міжгалузевого переливу капіталів і трансформації заощаджень в інвестиції;

– нерозвиненістю інструментарію фінансового забезпечення інноваційних процесів [3; 4]. Недоліки чинної системи відбору та державного фінансування розробок поглиблюються не вирішеністю завдань організації багатоканального фінансування пріоритетів інноваційного розвитку з залученням коштів приватних інвесторів;

– залежністю від стану зовнішньої кон'юнктури на агроринках, світових фінансових ринках, серед іноземних інвесторів. Протягом тривалого періоду сприятлива кон'юнктура на світових ринках аграрного спрямування забезпечувала позитивне сальдо торговельного балансу, приплив валютного виторгу, зростання доходів бюджету і офіційних золотовалютних резервів;

– асиметрією фінансового розвитку, підвищеною концентрацією і низькою диверсифікацією [2].

Виходячи з результатів проведеного дослідження, можна зробити висновок, що стратегічна орієнтація формування фінансової безпеки держав в умовах глобалізації передбачає: якісний аналіз фактичної ситуації і визначення можливості настання критичної ситуації, кризи або катастрофи; розробку стратегії, спрямованої на подолання загроз та відновлення оптимальних значень індикаторів стану фінансової безпеки України. Цільова орієнтація даної стратегії може бути визначена на основі аналізу основних джерел формування ризиків і загроз, наявних у фінансовому просторі, та рейтингової оцінки індикаторів стану фінансової безпеки.

Список використаних джерел:

1. Барановський О. І. Фінансова безпека : монографія / О. І. Барановський ; Національна академія наук України, Ін-т економічного прогнозування. – К. : Фенікс, 2016. – 338 с.
2. Варналій З. С. Фінансова безпека України: проблеми та пріоритети зміцнення / З. С. Варналій, Д. Д. Буркальцева, О. С. Саєнко. – К. : Знання України, 2015. – 215 с.
3. Полторак А. С. Архітектоніка наслідків глобалізаційних процесів у фінансовій сфері / А. С. Полторак // *Modern economics*, 2018. – № 10. – С. 89–96. [https://doi.org/10.31521/modecon.V10\(2018\)-15](https://doi.org/10.31521/modecon.V10(2018)-15).
4. Полторак А. С. Напрями удосконалення методичного інструментарію оцінки стану фінансової безпеки України / А. С. Полторак, Н. О. Тусова // *Економічний форум*. – 2018. – № 2. – С. 224-330.
5. Сіренко Н. М. Інтелектуальний капітал в системі науково-освітнього забезпечення аграрної економіки [Електронний ресурс] / Н. М. Сіренко // *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. – 2017. – Вип. 4. – С. 12-24.

Науковий керівник: **Полторак А. С.**, канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна